

آذر ۹۴ «تلخ و شیرین» خواهد بود درست مانند زندگی ما و من ترجیح می‌دهم واقعیات را همان‌گونه که می‌بینم برای شما بیان کنم. امیدوارم شیرینی صداقت، تلخی واقعیت را جبران کند.

ادامه کارگاه لیدرشپیپ برای سلامت

هفته اول آذرماه در عمان سپری شد و همزمان با هفته دوم کارگاه لیدرشپیپ برای سلامت بود. توضیحاتی درباره این کارگاه را در گزارش آبان ماه آوردم اما در این گزارش به نکته دیگری اشاره می‌کنم. موضوع هفته دوم اصول لیدرشپیپ یا رهبری در عرصه سلامت بود. این موضوعی است که من در ۶ سال گذشته در کارگاه‌های توانمندسازی اساتید دانشگاه و همچنین به دانشجویان دکترای آموزش پزشکی تدریس می‌کنم، به همین دلیل موضوع برای من هم خیلی آشنا و هم خیلی مورد استفاده بود. نکته جالب روش تدریس بود که به صورت مختلف باعث درگیر شدن افراد شرکت‌کننده بود و مدرسین سعی می‌کردند نشان دهند چه اتفاقی در عمل می‌افتد. ایفای نقش یا برگزاری مانور شرایط بحران از این موارد بود. در پایان کارگاه نیز هر یک از چهار گروه که از روز نخست تشکیل شده بود، گزارش خود را در مورد اقدامات اصلاحی برای روش‌های تحلیل و حل یک مسئله محل ابتلا که در گروه انتخاب شده بود ارائه دادند. در گروهی که من در آن حاضر بودم شرکت‌کنندگانی از عمان، بحرین، امارات متحده عربی، عربستان سعودی و قطر نیز حضور داشتند. موضوع گزارش این گروه کنترل شیوع بیماری دیابت در کشورهای منطقه بود که به‌طور قابل توجهی بالا است (از حدود ۱۰ درصد تا ۲۴ درصد کل جمعیت). یکی از تجربیات جالب همین کار گروهی بود که به دلیل همکاری و تعامل سازنده علیرغم اختلاف‌نظرهای محتوایی به‌خوبی پیش رفت و درنهایت شاید بهترین گزارش ارائه شد. تجربه این دوره بیش از هر چیز برای من از جهت دیدن نتایج حضور مؤثر در مجامع بین‌المللی آموزنده بود. نشست با دیگران و بیان دیدگاه‌ها و تعامل سازنده با آنان

گزارش آذر ۹۴ رییس دانشگاه به دانشجویان، کارکنان و اعضای هیئت‌علمی

دکتر جعفریان: امیدوارم کسی از خانه و لباس گرم محروم نباشد

رییس دانشگاه همچون ماه‌های گذشته، در پایان آذر ۹۴ در گزارشی مکتوب با دانشجویان، کارکنان و اعضای هیئت‌علمی سخن گفت.

متن کامل گزارش ماهیانه رییس دانشگاه به شرح زیر است:

دانشجویان عزیز، همکاران محترم سلام در پایان آذرماه ۹۴ فرصتی دوباره برای گفتگو با شما همکاران فراهم شد. در این ماه هم موضوعات شیرین و بسیار خوشایند داشتیم و هم حوادث تلخ؛ لذا گزارش

۱۶ آذر دانشگاه ما بجای پرداختن به ماهیت جنبش‌های دانشجویی در سال ۱۳۳۲ که معطوف به مبارزه با استعمار، استکبار و استبداد است، به جشنواره دانشجویی می‌پردازد. در این باره مطالب فراوانی قابل طرح است.

نکته اول اینکه زبان مبارزه با استکبار در این زمانه چیست؟ آیا باید با حرکت‌های مسلحانه یا نظامی به جنگ استکبار رفت یا برنده‌ترین سلاح در این زمانه دانش و فناوری است؟ نکته دوم اینکه نقش دانشگاه در دفاع از کشور در حال حاضر چیست؟ آیا غیر از این است که ما باید در مسیر رفع نیازهای کشور با اتکا بر فرهنگ و عقاید خود حرکت کنیم و آیا محورهای این جشنواره در مسیری غیر از این است؟ نکته سوم اینکه آیا هر پیامی را باید به صورت مستقیم به مخاطب گفت یا راه‌های بهتری هم وجود دارد؟ حداقل در این مورد به نظر می‌رسد دانشگاه مرجع تعیین‌کننده باشد که بهترین روش انتقال پیام چیست.

نکته آخر اینکه آیا همه مشکلات سیاسی هستند یا راه‌حل سیاسی دارند؟ مشابه همین سؤال در مورد سایر مبان‌های فکری هم قابل طرح است، یعنی می‌توان پرسید همه مشکلات راه‌حل فقهی یا اجتماعی یا نظامی یا پزشکی دارند؟ این موضوع بسیار مهمی است که باید به آن پرداخت و تعیین کرد که حیطه هر یک از این علوم و مبان‌های کجاست. آیا ما برای چگونگی ساختن ساختمان از فقیه سؤال می‌کنیم یا اینکه در جامعه اسلامی برای ساخت‌وساز باید به مبان‌های حقوق اجتماعی توجه

می‌تواند بسیار بیش از آنچه تصور می‌شود برای کشور ما سودمند باشد و اگر نمایندگان ایران در مجامع علمی با قدرت حضور داشته باشند، می‌توانند در پیشبرد اهداف علمی کشور مشابه همان اثری را ایجاد کنند که دیپلمات‌های ارزشمند کشورمان توانستند در عرصه سیاسی و جامعه جهانی به نمایش بگذارند.

◀ دومین جشنواره دانشجویی دانشگاه

یکی از بهترین روزهای امسال برای من ۱۶ آذر بود. دومین جشنواره دانشجویی ابن‌سینا با حضور بیش از ۴۰۰ نفر از دانشجویان عزیز دانشگاه که برای شرکت در جشنواره داوطلب شده بودند برگزار شد و ۴۸ منتخب داشت. دانشجویان در ۸ عرصه آموزش، پژوهش، ارائه خدمت، قرآن و عترت، ورزش، هنر، اجتماعی و دانشجویی جامع به رقابت پرداختند و برترین آن‌ها به‌عنوان برگزیده جشنواره معرفی شدند. هم در جلسات کمیته داوران و هم در روز جشنواره با دانشجویان بسیار توانا و فعالی آشنا شدم که واقعاً مایه افتخار دانشگاه و کشورمان هستند. امیدوارم این دانشجویان با همت و پشتکار خود آینده ایران را چنان رقم بزنند که همه ما انتظار داریم. از همه شرکت‌کنندگان در این جشنواره و نیز حوزه معاونت دانشجویی که زحمات اجرای آن را بر عهده داشتند و نیز داوران محترم از صمیم قلب سپاسگزاری می‌کنم و برای همه سلامت آرزو می‌کنم. شاید این سؤال برای عده‌ای مطرح شود که چرا در روز

بعد از انجام آن به دلیل نپرداختن هزینه با هیچ منطقی توجیه‌پذیر نیست حتی منطق مطلقاً مادی؛ و به همین دلیل هم باور آن خیلی راحت نیست اما اگر این موضوع به همان شکل که انعکاس داده شد هم اتفاق افتاده باشد، واکنش‌ها در این زمینه و مسائل مشابه محل بحث است. نکته اول واکنش رسانه‌ها به اخبار منفی گروه پزشکی است که به نظر می‌رسد بیش از حد برای برخی از ایشان جذاب است. طبیعی است که رسانه برای راضی کردن مخاطب نیازمند اخباری است که جالب‌توجه باشد اما انعکاس حوادث منفی مرتبط با یک قشر آن‌هم به‌صورت روزانه کمی سؤال‌برانگیز نیست؟ واقعاً نظام سلامت کشور این مقدار ناکارآمد است که نشان داده می‌شود؟ من به‌عنوان رئیس بزرگ‌ترین دانشگاه علوم پزشکی کشور اعلام می‌کنم که بدون شک خدمات سلامتی که در حال حاضر در ایران ارائه می‌شود به‌هیچ‌وجه راضی‌کننده نیست اما درعین حال بسیار فراتر از امکانات و منابعی است که در اختیار بخش سلامت قرار گرفته است. ما علیرغم تمام محدودیت‌ها و بی‌توجهی مزمین به حوزه سلامت، یکی از پیشرفته‌ترین کشورهای منطقه در عرضه خدمات بهداشتی درمانی هستیم و این بسیار فراتر از یک ادعا و موردقبول بسیاری از کارشناسان بین‌المللی از جمله

کنیم؟ برای درمان یک بیماری از سیاستمداران کمک می‌گیریم یا در مورد چگونگی تخصیص منابع برای درمان بیماری‌های مختلف نظر سیاست‌گزاران لازم است؟ منظور من از این مقدمه این است که هر یک از علوم حیطة مشخصی دارند و در همان حیطة موضوعیت دارند. دانش نظامی برای طراحی مکانیسم‌های دفاعی کشور ضروری است و البته ممکن است سیاست‌های دفاعی در تنظیم امور اجتماعی یا سلامت هم جایگاه کوچکی داشته باشند. مسائل سیاسی نیز همین‌طور هستند و اگر چه شکی نیست که بر همه شئون دیگر تأثیرگذار هستند اما محدودیت‌های خود را دارند و نباید راه‌حل همه‌چیز را در آن جستجو نمود. «سیاست زدگی» با «سیاسی بودن» کاملاً متفاوت است و فکر می‌کنم اکنون همه ما تجربیات زیادی از مضار اولی و منافع دومی در ذهن داشته باشیم.

کایک موضوع تلخ

از وقایع ناخوشایند آذرماه انعکاس وسیع رسانه‌ای کشیدن شدن بخیه‌های کودکی برای نپرداختن هزینه‌ها بود. اینکه ماهیت و واقعیت این ماجرا چه بوده است را باید بازرسان و مقامات مسئول روشن کنند اما نحوه انعکاس آن و موضوعات دیگر حاشیه‌ای در جامعه پزشکی به‌طور جدی محل تأمل است. شکی نیست که کشیدن بخیه

خود را در عمل برای آنان روشن کنیم. همه ما ممکن است به علت فشارهای زیاد کاری یا خستگی در لحظاتی دچار تنش یا ناراحتی ناشی از رفتار بیمار یا همراهان وی شویم اما باید راه برخورد مناسب در این لحظات را بیاموزیم و همان‌گونه عمل کنیم. البته سیستم‌های ما نیز باید نقش خود را در جلوگیری از بروز حوادث ناگوار به‌درستی ایفا کنند تا هم افراد ما درگیر اموری از این قبیل نشوند و هم حفاظت درست از کلیه پرسنل صورت گیرد. خداوند همه ما را از شر جن و انس حفظ کند و در خدمت به مخلوقات خود موفق بدارد.

✍ وحدت حوزه و دانشگاه

جمعه آخر آذرماه مصادف با سالروز شهادت مرحوم مفتاح بود که به نام روز «وحدت حوزه و دانشگاه» نام‌گذاری شده است. شهید دکتر مفتاح که از چهره‌های برجسته دوران انقلاب بود یک مشخصه ویژه داشت و آن دانشگاهی بودن در لباس روحانیت است. او که علاوه بر تحصیلات حوزوی دکترای فلسفه داشت از روحانیانی بود که توانسته بودند به‌خوبی با دانشگاه ارتباط برقرار کنند. ممکن است برای دانشجویان امروز این موضوع خیلی ساده به نظر برسد اما در آن دوران که حضور یک روحانی در دانشگاه به‌عنوان دانشجو یا استاد یک اتفاق عادی نبود و امثال دکتر مفتاح انگشت‌شمار بودند، اصل ورود به دانشگاه برای تحصیل هم برای یک طلبه یا مدرس حوزه موضوع کاملاً عجیبی محسوب می‌شد.

امروز پس از ۳۶ سال هنوز اظهارنظرهای متفاوتی درباره وحدت حوزه و دانشگاه در بین صاحب‌نظران وجود دارد. برخی معتقدند این وحدت با حضور اقشار مختلف از دو گروه در محیط‌های یکدیگر رخ داده است و برخی در طرف مقابل معتقدند اصولاً این وحدت امکان‌پذیر نیست. تصور من این است که وحدت ماهیتاً موضوعی اجباری نیست و نمی‌توان به انجام آن حکم کرد. حوزه و دانشگاه دو نهاد علمی فرهنگی تأثیرگذار در جامعه هستند که البته مبانی مختلفی دارند. دانشگاه عموماً بر اساس علوم تجربی استوار شده است و محصولات

سازمان جهانی بهداشت است. اسباب تأسف است که کسانی که دارای تریبون‌های پرمخاطب هستند با استفاده از حساسیت جامعه نسبت به تخلفات مالی که در چند سال گذشته روی داده، مرتب در مورد نحوه هزینه کرد منابع طرح تحول سلامت ابهام ایجاد می‌کنند گویی هیچ اتفاقی در حفاظت مالی از بیماران رخ نداده و میزان پرداخت مردم از جیب هیچ تفاوتی نکرده و هزینه وسایل گران‌قیمت مصرفی کاهش پیدا نکرده است. شکی نیست که طرح تحول سلامت را مانند هر طرح بشری دیگری می‌توان نقد کرد و ابعاد مثبت و منفی در آن یافت؛ و اتفاقاً در این زمینه امثال من که از نزدیک درگیر اجرا هستیم ممکن است نقدهای بهتری داشته باشیم؛ اما برای نادیده گرفتن تمام برکات این اقدام اساسی که ۲۰ سال دیر انجام شد و بزرگ کردن نقاط تیره چه انگیزه‌ای متصور است؟ امیدوارم نگرانی همه کسانی که به نظام سلامت با تمام قوا ایراد می‌گیرند فقط ارتقاء سلامت و رفاه مردم باشد و تنها اشکال موجود، انتخاب نامناسب ابزار برای رسیدن به این هدف ارزشمند باشد که نتیجه‌ای به‌جز سلب اعتماد مردم به خدمتگزاران آن‌ها ندارد. از خداوند بزرگ می‌خواهم تمام کسانی که خواسته یا ناخواسته سرمایه‌های اجتماعی این کشور را که «اعتماد» از مهم‌ترین آن‌ها است، تخریب می‌کنند به راه راست هدایت فرماید تا ایران ما بیش از این آسیب نبیند.

اما سخنی هم با همکاران گروه پزشکی اعم از پزشکان و پرستاران و سایر حرف و ابسته دارم و آن اینکه هدف ما چیز دیگری است. ما برای حفظ و ارتقاء سلامت مردم کشورمان تلاش می‌کنیم و این‌گونه حوادث نباید مبنای تعامل ما با مراجعین را تخریب کند. شک نداشته باشید که مردم این کشور قدر خدمتگزاران واقعی خود را در گروه پزشکی به‌خوبی می‌دانند چنانچه در اغلب نظرسنجی‌ها بالاترین میزان رضایت مراجعین بستری بیمارستانی از پزشکان و پرستاران است. ما باید همان‌گونه که از بزرگان خود آموخته‌ایم و اصول رفتار حرفه‌ای هم حکم می‌کند، همواره مصالح بیماران را در اولویت قرار دهیم و این موضع

بسیار خوبی هم برای جامعه بشری داشته اگرچه آفاتی را هم ایجاد نموده است. حوزه اما بیشتر متکی بر علوم نقلی و موضوعات غیرتجربی است و این یکی از تفاوت‌های آشکار است؛ اما هم حوزه و هم دانشگاه دارای مبانی و متدولوژی مشخص و معین هستند که به‌سادگی هم قابل خدشه نیستند. این‌که فکر کنیم چون حوزه آزمایشگاه ندارد پس متدولوژی هم ندارد یک خطای فاحش و درعین حال رایج است. علمی مانند اصول فقه، تفسیر، رجال و امثال آن مبانی استنباط از متون قرآن و حدیث را به دست می‌دهند و اتفاقاً کاملاً متدولوژیک هستند. درعین حال دانشگاه هم از روح و ماوراء طبیعت خالی نیست و بسیاری از دانشمندان نه‌تنها به آن معتقد هستند بلکه از آن برای دستیابی به اهداف خود مدد می‌جویند.

خلاصه آنکه وحدت حوزه و دانشگاه در واقع رخ داده است آنجا که افراد دو گروه، با درک متقابل از برداشت‌ها و متدولوژی متفاوت یکدیگر از دانش هم استفاده کرده‌اند و در کنار هم باعث پیشرفت کشور و آحاد جامعه خود شده‌اند؛ و البته وحدت حوزه و دانشگاه اتفاق نیفتاده است آنجا که هر گروه سنگ خود را به‌تنهایی به سینه زده و سعی کرده است نقش طرف دیگر را ندیده بگیرد.

۴ مهدی کلینیک

یکی از مهم‌ترین و بزرگ‌ترین پروژه‌های عمرانی دانشگاه پروژه مهدی کلینیک در مجتمع بیمارستانی امام خمینی است. این پروژه از سال ۱۳۸۹ با طرح موضوع از طرف خانواده گرامی مورد بحث و بررسی قرار گرفت. هدف ساخت یک بیمارستان پیشرفته با استفاده از تکنولوژی روز بر اساس وصیت مرحوم حاج محمد گرامی از محل منابع گروه گرامی به‌صورت بلاعوض برای مجتمع بیمارستانی امام خمینی بود. پس از مذاکرات اولیه و قطعی شدن اجرای این طرح در مجتمع بیمارستانی امام خمینی مقدمات آغاز شد و ابتدا ساختمان قدیم اورژانس مجتمع و سپس بخش سابق روان‌تنی و پوست تخریب شد و زمین موردنیاز

در اختیار پروژه قرار گرفت. بنده هم در سال‌های ۸۹ تا ۹۱ به دعوت رئیس وقت مجتمع در جلسات طولانی بحث در مورد طراحی بیمارستان جدید به‌طور متناوب شرکت داشتم. در نهایت پس از تأیید طراحی و آماده‌سازی زمین، عملیات اجرایی آغاز شد و با سرعت بسیار خوبی پیش رفت به‌طوری‌که سازه اصلی در مدت حدود یک سال و نیم اجرا شد. افراد زیادی در این مدت برای اجرایی شدن این طرح در داخل و خارج دانشگاه تلاش کردند که ذکر نام تک‌تک آنها میسر نیست. از اواخر سال ۹۳ روند اجرای پروژه دچار رکود شد و در بهار ۹۴ تقریباً متوقف شد. علت اصلی این توقف محدودیت نقدینگی خانواده محترم گرامی بود که در جلسات متعدد مورد بحث قرار گرفت. مدتی وقت صرف بررسی راهکارهای ادامه پروژه شد اما قطعی بود که تأمین منابع به سبک سابق یعنی از منابع گروه گرامی به‌صورت بلاعوض امکان‌پذیر نیست. پیشنهاد اخذ وام توسط ورثه مرحوم گرامی و مشارکت دانشگاه در پرداخت سود آن مطرح شد که مورد موافقت دانشگاه نیز قرار گرفت اما در عمل موفق نبود. در نهایت با رایزنی‌های فراوان دوجانبه بین دانشگاه و خانواده محترم گرامی و نیز مشورت هر یک از طرفین با سایر افراد و سازمان‌های ذینفع و در نهایت وزارت بهداشت، نتیجه نهایی این بود که پروژه با وضعیت فعلی در تاریخ اول دیماه ۹۴ به دانشگاه منتقل شود تا با کمک وزارت متبوع برای تکمیل آن اقدام نماید. شکی نیست که هم ما و هم خانواده گرامی ترجیح می‌دادیم که این کار در کوتاه‌ترین زمان ممکن توسط خود ایشان به اتمام برسد اما تأمین منابع توسط یک بنگاه اقتصادی در صورتی میسر است که گردش کار مطلوب برقرار باشد. طبیعی است که در وضعیت رکود اقتصادی و کاهش فضای کسب‌وکار سودی تحصیل نمی‌شود تا از محل آن عمل خیر انجام شود. تردید ندارم که ورثه مرحوم حاج محمد گرامی برای اجرای وصیت پدر خود همت خویش را به کار بردند اما در شرایط فعلی ادامه کار برای ایشان مقدور نیست. اکنون ما به دنبال منابع

که برای من خیلی جالب و خوشایند بود. بحث‌های مختلفی مطرح شد و بعد از مدت‌ها از شنیدن خاطرات شیرین اساتید به‌شدت خندیدم. بعد از شام هم در هوای سرد شامگاه صحبت سرپایی با دستیاران حدود ۱ ساعت طول کشید. این فرصت‌ها به نظرم یک نیاز واقعی است تا افرادی که با هم کار می‌کنند از روحيات و علایق یکدیگر هم مطلع شوند.

دو نوبت استخر در این ماه میسر شد که بعد از ماه‌ها بسیار خوب بود. البته ورزش‌های کششی محدودی را هم در منزل شروع کردم اما تنظیم برنامه ثابت مشکل است و این خوب نیست.

آلودگی هوای روزهای پایانی آذرماه نیز منجر به تعطیلی مدارس شد و اگرچه بچه‌ها از آن لذت بردند اما بزرگسالان مجبور بودند با آن بسازند و برای خستگی و سردرد و خواب‌آلودگی راه چاره پیدا کنند. یکی از دوستان می‌گفت هیئت‌رئیس هم باید در روزهای آلودگی بیش از مجاز تعطیل باشد چون افراد نمی‌توانند خوب فکر کنند؛ ظرفی هم گفت در بقیه ایام چطور؟!

✍ سخن آخر

شب یلدای سال ۹۴ برای من با عمل پیوند کبد همراه بود. امیدوارم همه همکاران این شب را در کنار خانواده به‌خوبی گذرانده باشند. دانشجویان دور از خانواده هم معمولاً این فرصت‌ها را با هم می‌گذرانند و امیدوارم که علاوه بر شادی و گپ و گفت دوستانه، در این فرصت‌ها از ترغیب یکدیگر به تلاش بیشتر در همه امور خیر از جمله درس خواندن و فکر کردن برای اصلاح جامعه، فروگذار نکنند.

و زمستان با سرما و البته زیبایی‌هایش فرارسید. آرزو می‌کنم هم‌وطنانم از دیدن بارش برف لذت ببرند و کسی از خانه و لباس گرم محروم نباشد.

دکتر علی جعفریان

آذر ۹۴

برای تکمیل این طرح عظیم هستیم و امیدوارم با قول مساعد وزارت متبوع بتوانیم در کوتاه‌ترین زمان ممکن شاهد فعالیت مجدد این پروژه باشیم. لازم می‌دانم مجدداً از نیت خیر مرحوم حاج محمد گرامی و همت ورثه محترم ایشان برای اجرای نیت پدر سپاس‌گزاری نمایم؛ اگرچه قرار ما این است که در ادامه کار هم به هر صورت که میسر بود از کمک ایشان بهره‌مند شویم و لذا واگذاری به معنی قطع ارتباط دانشگاه با خانواده محترم گرامی نیست. حمایت وزارت بهداشت و دولت محترم از این پروژه نیز یک ضرورت قطعی است چراکه همه از نیاز شهر تهران به بیش از ۱۲۰۰۰ تخت بستری جدید سخن می‌گویند.

✍ آنفلوانزا

امسال هم شاهد یک اپیدمی آنفلوانزا در کشور بودیم که گرچه از نظر وسعت شاید با سال‌های گذشته تفاوت زیادی نداشت اما انعکاس رسانه‌ای وسیعی پیدا کرد. فکر کنم با اطلاع‌رسانی انجام شده مردم ما متوجه شده باشند که مرگومیر ناشی از آنفلوانزا عموماً ثانوی به یک بیماری زمینه‌ای جدی است و البته باید با اقدامات پیشگیرانه تلاش کنیم که گستره این اپیدمی‌ها به حداقل برسد. همکاران حوزه بهداشت دانشگاه باید برای سال‌های بعد اطلاعات لازم در مورد استفاده از واکسن و روش‌های انتشار بیماری را برای آگاهی مردم زودتر آماده کنند و از طرق مختلف اطلاع‌رسانی نمایند.

✍ حواشی

در آخرین پنجشنبه آذر گروه جراحی بیمارستان امام خمینی به همت آقای دکتر میرشریفی مدیر گروه لوکال جراحی یک گردهمایی غیررسمی در بیمارستان امام داشت که اساتید و دستیاران بیمارستان در آن دعوت بودند. علیرغم خستگی فراوان آخرین روز کاری هفته من هم توانستم در قسمتی از برنامه شرکت کنم. تعداد حاضرین بیشتر از ۴۰ نفر بود و فضای صمیمی و خوبی برای گفتگوی غیررسمی بین افراد فراهم شد

